

Glede kosila se mora — po naročilu g. Turnška — vsak udeleženec vsaj 3 dni pred zborovanjem zglasti pri njem. Na eni šoli lahko vsi na eni dopisnici.

Ker bodo predavanja poučljiva in zanimiva, vabi vse ude — tudi gostje dobrodošli — k polnoštevilni udeležbi o d b o r.

Šaleško učiteljsko društvo zboruje v nedeljo, dne 20. februarja t. l., ob pol 3. uri popoldne v Velenju.

Vzpored:

1. Zapisnik zadnjega zborovanja.
  2. Dopisi in društvene zadeve.
  3. Volitev odposlancev za občni zbor „Zveze“ v Celju dne 3. aprila t. l.
  4. Eventualno predavanje.
  5. Nasveti in predlogi.
- K polnoštevilni udeležbi vabi o d b o r.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj je imelo dne 10. februarja svoj letošnji občni zbor. Iz letnega poročila povzamemo, da je društvo štelo 72 rednih, 6 častnih in 6 podpornih udov. Zborovanja so se vršila 6krat. Dosedanji predsednik tovariš Anton Pesek je med tem odšel kot učitelj na slovensko šolo v Sv. Rupert pri Velikovercu. Poslavlja se pismeno od tovarišic in tovarišev ter pravi med drugim: „Četudi daleč od Vas, hočem biti in nadalje Vas, t. j. stremiti za Vašimi cilji, ker sem uverjen v dno duše, da je dobrobit učiteljstva in razvoj šolstva podlaga, da, pogoj za napredek našega milega naroda. Kdor hoče narodu dobro, kdor ga hoče očuvati sovražnikom, mora podpirati učiteljstvo pri njegovem gigantnem delu, mora pospeševati razvoj slovenskega šolstva, zakaj s slovenskim učiteljstvom in šolstvom napreduje ali nazaduje, zmaga ali propade in narod slovenski.“

Predragi! Stojte na braniku, vzgajajte mladino, da se bo navzela iskrenih ljubezni do milega slovenskega jezika, do krasne naše domovine in da bo ponosna na to, da je slovenskega rodu. — Pri vsem narodnem delu pa ne zabijmo svojih lastnih stanovskih zadev, zakaj izboljšanje krivičnih in neznosnih učiteljskih razmer je istotako narodna korist, da, potreba narodna.* Posameznik je pa šibka vejica, ki sam ne zmore veliko, doseči more uspehe le skupnost, organizacija. Podpirajte svoje društvo, bodite mi zvesti, zakaj s tem ste zvesti sami sebi ter podpirate sami sebe.“ —

Izročil se mu pismena zahvala za njegovo uspešno delovanje v društvu, posebno pa še za trud, ki ga je imel kot predsednik.

Vršilo se je šest zborovanj, na katerih so se obravnavale sledeče teme:

- a) Tovariš M. Sotošek: „Kako se uspešno prirejajo roditeljski sestanki.“
- b) Tovariš A. Pesek o temi: „Naš položaj.“
- c) Tovariš A. Ogorelec: „Kako zbudimo zanimanje staršev za šolo.“
- d) Tovariš I. Žunkovič o temi: „Varčevanje v ljudski šoli.“
- e) Potovalni učitelj M. Stibler o temi: „Zadrutništvo in učiteljstvo.“
- f) Tovariš A. Kren iz Mute o temi: „Mladina pred izstopom in po izstopu iz šole.“
- g) Julija meseca je obravnaval tov. A. Ogorelec temo: „Kmetijski pouk.“

Društvo kaže:

234 K 33 h dohodkov
219 „ 58 „ izdatkov

14 K 75 h prebitka.

Pregledovalcem računov sta bila voljena tovariša Šerona in Kajnih, ki poročata, da je blagajnica v redu. Za tekoče leto je bil izvoljen ta-le odbor: Predsednik: tovariš Ant. Ogorelec, namestnik: tovariš Ivan Kaukler, tajnika: tov. Jos. Čenčič in tov. Ema Trstenjakova, blagajničarka: tovarišica M. Luknerjeva, knjižničar: tovariš Valentin Kajnih, pevovodja: tovariš Vinko Šerona, odbornika: tovariša Gorup in Kotzmuth.

Izreče se priznanje deželnemu poslancu dr. Kukovcu za njegovo krepko zastopanje spodnještajerskih šolskih interesov. Knjižnica učiteljskih dobri 10 K, povrh se za njo še naročita dva „Učit. Tovariša“. Tovariš pevovodja naznanja, da bodo pravočasno obveščeni pevke in pevci, katere pesmi se bodo pele, in vabi k obilni udeležbi vaj, ki se bodo vršile vedno pol ure pred zborovanjem.

Da dobi vsak tovariš ali tovarišica priliko pri zborovanju nastopiti ter se tako vaditi v govorništvu, v tem prevážnem sredstvu v boju za obstanek, se je sklenilo, uvesti pri letošnjih zborovanjih po dva do tri predavanja, izmed katerih pa nobeno ne sme trajati čez 20 minut in se mora vsakdar prosto predavati — a nikdar čitati.

Ker je bil ta sklep s splošnim odobranjem sprejet, se je nadejati številnih prijav. Odbor bo skrbel, da bo vsak pravočasno obveščen, kdaj pride na vrsto.

Srednješolski vestnik.

** Vladnim svetnikom je ob priliki umirovljenja imenovan ravnatelj ptujske gimnazije Andrej G u b o.

** Na beljaški realni gimnaziji je razpisano mesto za klasično filologijo kot glavni predmet, za nemščino in slovenščino kot stranska predmeta. — Prošnje je vložiti do 28. februarja.

*) Tega klerikalci ne vedo, ker nočejo!

Uredn.

** **Gimnazijsko poslopje v Gorici** je pregledovala komisija iz naučnega ministristva na pustni torek. S tem, da se je pregledovanje vršilo ravno na ta dan, menda še ni rečeno, da bo vlada brila norce še nadalje z upravičenimi zahtevami po novem, modernim zahtevam nstrezajočem poslopju.

** **Prvi tečaj je končal** — kakor čujemo — na gimnaziji, še bolj pa na realki v Gorici precej neugodno. Temu kriv pa bo pač novi učni načrt, ki je sicer dobro mišljen, a neizvedljiv na tako močnih zavodih kakor so goriški. Saj ima goriška gimnazija med vsemi zavodi v Avstriji, iz vzhodni Galicijo, največje število dijakov (641). Nemcem bi napravili za tako število gotovo kar tri zavode. Tako ima na primer cela kočevska gimnazija manj dijakov kakor 1. razred te gimnazije!

** **Na celjski nemški gimnaziji** je ob sklepu prvega semestra, kakor nam pišejo, učni uspeh dokaj nepovoljen. Tretjina dijakov je propadla; največ iz — nemščine. V enem razredu kar polovica učencev semestra ni izdelala. To je jako žalosten pojav ter zasluži, da se javnost z njim bavi. — Mi poklicane činitelje pozivamo, da preiščejo, kje tiči vzrok tako slabemu uspevanju učencev! Starši ne pošiljajo svojih otrok zato v učilišča, da so tam izpostavljeni kapricam in samovoljnosti posameznikov...

** **Frekventacija avstrijskih srednjih šol.** Začetkom šolskega leta 1909/10 je bilo na gimnazijah 95.319 (med temi 2689 učenek) in na realkah 48.067 vpisanih učencev, vseh skupaj torej 143.386 srednješolcev. Po posameznih kronovinah pripade na Nižjo Avstrijo 12.371 gimnazijec in 9590 realcev, na Gor. Avstrijo 2161 gimnazijec in 805 realcev, na Salcburško 565 gimn. in 333 real., na Štajersko 3070 gimn. in 1739 real., na Koroško 1032 gimn. in 397 real., na Kranjsko 2175 gimn. in 782 real., na Primorsko 2728 gimn. in 2049 real., na Tirolsko in Predarlško 3774 gimn. in 835 real., na Češko, na čeških gimnazijah 10.516, na nemških gimn. 7345, na čeških realkah 10.365, na nemških 5129, na Moravsko na češke gimn. 4707, na nem. gimn. 3418, na čeških realkah 4603, na nemških 4111, na Šlezijo 2031 gimn. in 1550 real., na Galicijo 33.632 gimn. in 3866 real., na Bukovino 5118 gimn. in 746 real., na Dalmacijo 1324 gimn. in 619 real. Zanimivo je opazovati razmerje med številom gimnazijec in realcev. To se lahko povzame iz vsega: čim kulturnejša, naprednejša je dežela, čimveč je z njej obrti in promet, tem večje je število realcev v primeri z gimnazijci. Le pogledajmo si Tirolsko — okroglo 3780 gimn. proti 835 real., torej kakih 22% real. ali Gor. Avstrija okrog 46%, Galicija samo 11%, Bukovina le 12%. Nasproti pa Niž. Avstrija 78%, Moravsko — češki zavodi 98%, nemški celo 120%, Češko — češki zavodi 98%, nemški okrog 70% realcev v primeri z gimnazijci. Pri nas na Kranjskem je razmeroma še dokaj ugodno razmerje; zakaj upoštevati se mora, da je na ljubljanski realki precej tujih učencev iz sosednih kronovin. Razmerje gimn. proti real. je 2175:935 ali reducirano: na 100 gimnazijecv skoro 38 realcev.

Politiški pregled.

* **Poslanska zbornica.** Prva letošnja seja poslanske zbornice bo v četrtek 24. t. m. Na dnevnem redu te seje so te-le točke: Volitev dveh novih podpredsednikov (maloruskega in romunskega), prvo čitanje rekrutnega kontingenta, proračuna in finančnih predlog.

* **Srbski vseučilišniški na Dunaju za hrvaško-srbsko koalicijo.** Z Dunaja poročajo, da je tamošnja srbska vseučiliška omladina imela te dni sejo, na kateri se je odobrilo postopanje hrvaško-srbske koalicije obenem se je koalicije izreklo zaupanje z obžalovanjem, da je Supilo izstopil iz nje.

* **Ljudsko štetje leta 1910.** V ministristvu pripravljajo sedaj določbe in navodila, po katerih se bo vršilo ljudsko štetje l. 1910. Naše organizacije naj bodo čuječe, da se ljudsko štetje izvrši na čast našemu narodu.

* **Član gosposke zbornice in slovenski učenjak profesor dr. V. Jagić o glagolci.** Profesor V. Jagić je objavil v „Neue Freie Presse“ daljši članek, v katerem nepobito dokazuje, da se nekateri dalekovidnejši papeži izrečno dovolili Hrvatom posluževati se starodavne pravice do slovanske liturgije po rimskem obredu. Nato razpravlja člankar o sedanjem stanju tega vprašanja in pravi: „Namesto da bi se izkušalo urediti to vprašanje, se je raje seglo po „masreglovanjih“, o katerih pišejo že tudi dunajski listi. Ali je to prava pot, ki vodi k smotru, ali bo to pospeševalo udanost do cerkve in resnično vernost — o tem nočem govoriti!“

* **Volilna reforma,** ki jo namerava uvesti nova hrvaška vlada, zviša število volilcev od 48.562 na 250.000.

Obrambni vestnik.

* **Vstrašili se je** oni go-pod v „Slovenčevem“ uredništvu, ki je spisal nesramni in protinarodni članek: „Cirilmetodarija“. Dobro poznamo tega učiteljstvu „naklonjenega“

gospoda, vendar bi mu prisodili še toliko poštenosti in treznosti, da nam ne prihaja s tako naivnimi zafrkacijami. (Glej „Slovenca“ št. 35 — „liberalnim“ odklanjamo!) Vemo, da se ravno on odlikuje v blatenju učiteljstva med ljudstvom, zatorej nas ne bo nikakor presenetilo, če bo to svoje delo le nadaljeval bodisi a še tako neresničnimi sredstvi. Zakaj se naenkrat bojite onega učiteljstva, o katerem ste vendar govorili, da nima nikakega zaupanja med ljudstvom? Pač občutek narodno izdajstvo, ki ste ga započeli! Seveda, „Slomškarji“ vam bodo prikimali, a mi ne bomo molčali! Poleg tega se pa čudimo notičarju, da je tako kratkoviden in gleda samo kranjsko učiteljstvo, a obmejnega učiteljstva, ki bi storilo narodnostni greh, ako bi pri tem početju molčalo, a ako bi dopustilo, da se uniči edina obramba, kijo imamov boju z narodnostnim nasprotnikom — boju za naše meje, za našo narodno eksistenco! Pokažite nam samo eno šolo na meji, ki je vzrasla iz vašega „obmejnega sklada“; pokažite nam samo en narodnostni čin, ki ste ga storili v prid naši narodni obrambi iz vašega obrambnega ali ljudskega sklada — in ne le v zgolj strankarske nagibe, čisto v prid našim obmejnim nasprotnikom! Pokažite, in radi vam bomo priznali, da vam gre zgolj zoper strankarsko izkoriščanje in ne zoper narodu pogubne namene. Dotlej pa, dokler tega ne vidimo, moramo verjeti dejstvu, da z obmejnimi darovni varate ljudstvo, da slepite narod in da ste najpoglejše narodnostne izdajice, kar jih nosi svet! Nikdar se ne bomo ustrašili groženj, s katerimi nam prihaja notičar, zakaj pripravljani smo v tem oziru na najskrajnejši boj in verujete nam, da se bodo pri tem upogledu odprle marsikomu oči. Tudi med učiteljstvom ste napravili s tem korakom svoj fiasko. Onih 20 hujskarskih mladeniških tečajev po deželi nas ne straši, zakaj če bode ta način delali „prosvetno“, bo kaj kmalu vaše gloriole konec. Odločno pa protestujemo proti temu, da si dovoljuje notičar govoriti o tem, da se učiteljem „očitveno predborito godi, zato so postali zelo objestni“. To se pravi rogati in norčevati se iz učiteljske bede, ki je ne pojmi nihče, ki je ni izkusil sam. Vsak naš novič je pošteno in krvavo prisluzhen in zaslužen, ter nam nimate v tem oziru ničesar očitati, temveč ste vi naši dolžniki! Da, da, saj vemo da nimate za učiteljsko gmotno stanje nič drugega nego je pokazal dr. Sustersič v dež. zboru — le zasmeh. Verujete nam, da nas tudi to ne dovede do narodnega izdajstva!

* **All ni nobene oblasti, ki bi branila učiteljstvo pred takim napadom?** Tako so se naši klerikalci obsodili enkrat sami sebe. V kritiki Cankarjevih „Hlapcev“ v „Dom in Svetu“ čitamo tudi sledeče: „Vsa vsebina je persiflaza učiteljstva, kakršne bi ne smelo mirno prenesti, če bi imelo splošno več časti v sebi. Radovedni smo, kako bo reagiralo učiteljstvo na to psovaje... Pijejo in robantijo, da bi bilo žalostno za bodočnost naše mladine, ako bi imela v resnici take vzgojitelje... Saj se pa tudi ne zahteva od njih drugega, kakor da priznajo župnika za svojega poglavarja, žive in verujejo pa lahko kakor hočejo... Najrje je pa blatenje učiteljstva, ki brez dvoma ni tako podlo in neznačajno, kakor se tukaj predstavlja.“ — O stališču pisatelja „Hlapcev“ ni dvoma, da je ost napačno obrnil, in smo to tudi v uvodniku označili. Če bi pa obrnil pisatelj ost v pravo smer, tedaj bi bili v prvi vrsti prizadeti naši klerikalci, oni sofisti, ki tako tendenciozno zavijajo pravo smer satire. Na eni strani taki zagovorniki, ki priznavajo učiteljstvo kot dobro, na drugi strani (Slovenec, Domoljub e tutti qaunti) pa nesramna laž, blatenje in podlo obrskovanje, ki je bilo že sto in stokrat dokazano kot krivično postopanje, a ga še vedno nadaljujete. Hinaštvu vsepovsod! „Veruje in živi pa lahko, kakor hočejo“; torej naj igra vlogo koristolovea in hinavea, kakor jo igrate vi. Ni dovolj nesramne laži in blatenja — ne utemeljnega — že sedaj? „Če bi imelo splošno več časti v sebi“; lep kompliment, toda ob nas se odbija in pada v vaše vrste — med „Slomškarje“. Zares, radovedni smo, kako vlogo bodo pričeli igrati ti klovni sedaj. Na eni strani „živi in veruje lahko kakor hoče“, na drugi strani se ni hotel „kloniti“ župniku in je bil prejavljen; o logika, o svoboda! „Brez dvoma“ ni učiteljstvo tako, kakor ga vi slikate po shodnih, časopisnih itd., itd. in ni je oblasti, ki bi ščitila učiteljstvo pred takimi napadi, ker ste oblast sami, namreč oblast brez pravičnosti in poštenosti! — Vi ste krivi, da je tako, ker ste se poslužili takega nečastnega orožja; vi ste krivi, da je vse resnica!...

Učiteljski vestnik.

O principih organizacij.

Piše Branistan.

I.

Namenil sem se razpravljati o organizacijah v splošem, ker nas v to navaja naravna potreba, spoznavanje in občutek, da marsikateri tovariš ali pa tovarišica ne pojmuje pravega smisla organizacijskega življenja, organizacij

sploh in tudi ne specialno naših stanovskih organizacij. Dogaja se celo, da se smatra naše organizacije kot nekako demoralizirajočo institucijo, seveda gotovo ne od premišljenih in preudarnih ljudi in tudi ne od treznih presojevalcev organizacijskega življenja. Najsi to izvira iz tega ali onega vzroka, gotovo je, da je v preminogih slučajih temu vzrok premala vzgoja v spoznavanju pomena samega in gibanj družabnega življenja, kakortudi socialnega življenja sploh.

Vsako družabno življenje se vrši po gotovih pravilih, tako si mora tudi stanovsko družabno življenje postaviti nekatere norme in modus, ki mora po njih živeti vsak član pripadajočega organizma. Predpogoj je pa, da mora vsak član te norme in ta modus poznati, da mora poznati načela in organizacijo samo in da se mora njih zahtevam ukloniti. Seveda je s tem odvzeto nekoliko osebne svobode, toda ta del svobode mora žrtvovati vsak posameznik v splošno korist, ker tvori to bistveni del zdrave institucije, ki ima disciplino in jo uporablja za delo.

Disciplina je torej ono prvo, kar je neobhodno potrebno za uspešno delovanje organizacije. Predpogoj disciplini je pa neobhodna potreba zahteve znanja od poedinca, vsaj temeljnega znanja v organizatoričnih stvareh in pokorščina, da se ukloni zahtevam in pravilom. Nikakor ne moreš smatrati takega postopanja absolutističnim ali terorizirajočim, zakaj kakor ima posameznik svoje dolžnosti, tako ima tudi svoje pravice, ki jih na pristojnem mestu lahko izrablja. Vsekakor je torej v interesu celote, če poedinec vsako napako, ki jo opazi v vodstvu organizacije, prenese pred forum članov, da se tu o zadevi razpravlja, pogovori in sklepa. V interesu celote je, če se vsak nasvet in pomembnejši korak obravnava pred vsemi člani, da si je tako vsak poedinec na jasnem o svojem in skupnem stališču.

Obveščanja o vseh sklepih vodstva in važnejših namerah pa sme zahtevati vsak poedinec tudi iz tega ozira, ker smatramo kot glavni princip vsake stanovske organizacije — demokratiško načelo. Enakost in skupne obravnave vseh važnejših točk odpravi lahko vsakršno nesporazumljenje med člani in hkrati odstranjuje nevarnost, da se ne uvede v organizacijo diktatura in absolutizem.

Le če v kakem slučaju spozna vodstvo potrebo ukreniti kaj brez obvestitve članov, sme to storiti, a je vedno odgovorno za svoje čine samo in jih nikakor ne more zvrčati na celoto, če je neopravičeno in nepravilno postopalo.

Dogajajo se pa slučajji, da ekstremen človek prenese svoje malenkostno nezadovoljstvo v organizaciji nasprotniku v roke, da jih ta izabi, ker meni, da bo na ta način odpomogel stvari, se bo s tem sebe zadovoljil in bo imel ta način postopanja večji učinek. Še večkrat se pa zgodi, da se tak človek tudi sam pridruži nasprotniku, ne toli iz prepričanja, nego le iz osvetoželjnosti, v kar ga najčešče dovajajo osebna nasprotnstva in osebna razmerja. Tako postopajo ti elementi najškodljivejši celoti, ker donesajo v organizacijo osebnosti, ki postajajo najkvarnejše načelom in stvarnosti.

Gotovo je, da se tudi često ne more ločiti osebe od stvari same, ker sta v pretesni zvezi, in le v takih slučajih je opravičeno nastopati proti osebni sami, ker v teh slučajih je z osebo samo odstranjena nevarnost, ki preti stvari in celoti. Nikakor pa ne stojimo na stališču, da se ima te napake prezirati, temveč je proti takim slučajem nastopati najradikalnejše, da se jih zatre.

Brezobzirnosti nam je potreba v prvi vrsti napram sebi, zato ni nikakor pričakovati, da bomo vihteli kadičnico ob naši organizaciji in bi jo poveljevali; če bi se pa to zgodilo, tedaj verjemite, da nam to veleva naše notra-je prepričanje. Nikakor nas pa ne smatrajte kričačem, če bo morebiti padla tudi kaka pikra beseda, zakaj tudi ta ima najboljši namen, in preminogokrat mora človek pretirati kako stvar čez mejo, da doseže le polovico zaželenih uspehov. Vsekakor pa nočemo nikomur usiljevati nazorov proti njegovemu prepričanju. V tem so svobodna načela in svobodna o njih polemika.

(Dalje.)

Kranjske vesti.

—r— **S. L. S. se po svojih zastopnikih kar cedi za dobro šolstvo.** Tako je v zadnjem zasedanju dež. zbora dr. Pegan neusmiljeno kritikoval občinski svet ljubljanski, češ, da ne skrbi za šolstvo in odteguje podpore ubožnim učencem itd. itd. (čeprav je občinski svet takoj nadomestil vse podpore za šolstvo, ki jih je ono po znanih dogodkih izgubilo od Kranjske hranilnice). Pozabil je pa dr. Pegan povedati, da je deželni odbor črtal podporo „Narodni šoli“, ki ima n. a. namen, podpirati ubožne učence v mestu in podeželju s samoučili in posredovati za popust pri nakupu samoučil. O skrbi za šolstvo po deželi bi vedeli še marsikaj povedati.

—r— **Tirolet pred nami!** Morebiti nam bo treba še precej časa čakati, da se bodo „vremena Kranjcem zjasnila“, toda eno moramo priznati na svojo žalost in obžalovanje, da je naša dežela s svojimi voditelji vred naj-

nekulturnejša z ozirom na smisel za kulturo sam. Ko smo čitali poročilo o generalni debati novega šolskega zakona na Tirolskem, se nam je krčilo srce, ker smo spoznali, da je ocenjevanje in predelavanje šolskega zakonika od strani klerikalnih strank pri nas in na Tirolskem kakor noč in dan. Tam je vladala trznost in razsodnost, tu zaslipljenost. V vseh ozirih se je tam ustvarilo nekaj popolnega in dobrega za šolstvo in učitelstvo, tu strankarsko spakedrano. Tudi gmotni položaj učiteljstva je sedaj na Tirolskem izdatno izboljšal, kar je dežela napravila s pomočjo raznih naklad. — Več o vsem morebiti, ko nanese prilika!

—r— „Oesterreichische Rundschau“ prinaša jasno sliko o kranjskem deželnem zboru in strankah, ki so v njem zastopane. Seveda Nemci izrabljajo vodo tudi za svoj mlin, toda mnogo je tudi povedane bridke resnice o naših škandaloznih političkih razmerah. Pečali se ne bomo natančneje z dotičnim odstavkom, povemo naj samo eno o naši S. L. S., in sicer toliko, kolikor ima stika z zastopniki učiteljstva v tej stranki. List pravi, da S. L. S. ne sestoji iz zastopnikov ljudstva, temveč je nje začetek in konec v Št. 2. S. in K. K., ki imata hipnotizirajočo in terorizirajočo disciplino, tako da ne dovoljmeta posameznim članom niti samostojno misliti, kaj šele, da bi celo nastopali tako. — To ni več disciplina, ampak zaslepljenost in nasilstvo, in naj si to dobro zapomni tov. Ravnikar, da se pri svojem opravičevanju glave glasovanja za učiteljske plače ne bo več skliceval na disciplino, temveč na terorizem. — Tako sodijo drugi in mi se z njimi v stvarnosti popolnoma strinjamo.

—r— Iz ljudskošolske službe. Izprašana učiteljica kandidatinja Angela Nežma je nastavljena kot začasna učiteljica v Moravčah. Obollega nadučitelja Simona Punčuha v Šmarju na Dolenjskem bo nadomeščala suplentka Antonija Göderer, ki je dozdaj službovala v Dol. Logatcu. Dosedanji suplentki na Bledu Antoniji Jaklič je dovoljen vstop v brezplačno prakso na tej šoli. Obolelo učiteljico Marijo Benedek v Kranjski gori bo nadomeščala bivša radovoljka na Breznici Pavla Čop. Jadvigo Šarec v Moravčah pa izprašana učiteljska kandidatinja Jerica Vizenjak. Za prov. učiteljico v Trzinu je imenovana Gizela Sedlak, doslej v Spodnji Šiški.

—r— Osemdeseti rojstni dan je obhajal dne 15. t. m. vsadnični učitelj Fran Gerkmann v Ljubljani. Deloval je 47 let na šolskem polju ter si kot izborni učitelj in okrajni šolski nadzornik pridobil velikih zaslug. Vkljub visoki starosti je še vedno vedrega in trdnega zdravja ter mu le želimo, da ostane tako še mnogo let. Tov. Gerkmann je bil tudi med ustanovitelji našega lista.

Štajerske vesti.

—š— Iz dež. šol. sveta. Dovolilo se je razširjenje petrazrednic v Hajdinu in Cirkoveh in šestrazrednic ter ustanovitev samostanske okoliske gospodinske šole v Teharjih. Nastavljen je za strokovnega učitelja na deklinski mešč. šoli v Voitsbergu def. učitelj v Konjicah, B. Serajnik.

—š— Častnim občenom v Hajdini je bil izvoljen v seji obč. odbora soglasno tov. učitelj Pogruje Tov. Pogruje deluje na hajdinski šoli že 22 let in si je pridobil velike zasluge za občino.

Goriške vesti.

—g— V šolskem okraju goriške okolice bodo letos štiri lokalne učiteljske konference, in sicer dne 28. maja ob 10. uri predp. v Kanalu za 23 šol (32 učiteljskih oseb), 1. junija ob 9^{1/2} v Prvačini za 21 šol (38 učiteljskih oseb), 4. junija ob 10. uri v Ajdovščini za 18 šol (32 učiteljskih oseb) in 8. junija ob 9^{1/2} v Kozani za 20 šol (36 učiteljskih oseb). Skupna okrajna učiteljska konferenca bo začetkom novega šolskega leta v Gorici.

—g— Grahovo ob Bači. K vsoti 200 K, ki jo je sklenilo plačati „Tolminsko učiteljsko društvo“ Družbi sv. Cirila in Metoda za obrambni sklad, so do sedaj prispevali: Olga Miklavčič 4 K, Albin Miklavčič 3 K, Marica Čreigoj 3 K, Fr. Ločniškar 3 K, Marica Repič 3 K, Bogomila Volarič 3 K, A. Črnigoj 1-20, A. Kutin 5 K, Marica Perin 3 K, Jožef Velikonja 2-50 K, Josip Ivančič 3 K, Iv. Mahnič 3 K, Ljudmila Mesar 2 K, Justi Silič 2 K, Ana Perin 2 K, Anka Gerželj 3 K, Anica Sedej 2 K, M. Mikuz 3 K. — Ker se je odzvala šele četrtnina udov, imamo tudi šele četrtnino potrebne vsote. Prosim! — Nekateri so poslali tudi članarino, pa nič označili na položnici, zaradi česar sem moral to oganiti. Ako nisem pri kom prav pogodil, prosim, naj mi oprost; pri priliki popravim. Denarničar.

—g— Iz sežanskega okraja nam poročajo o proračunu za leto 1910: Naš c. kr. okrajni šolski svet je z odlokom z dne 7. februarja 1910 št. 313, naznanil vsem šolskim vodstvom sežanskega okraja, da je c. kr. deželni šolski svet z odlokom z dne 21. januarja 1910, št. 713, odelil proračun okrajnega šolskega zaloga za l. 1910. — Javlja nam nadalje, da se je v pokritje primanjkljaja do-

ložila za leto 1910 doklada 110% na vse direktne davke, predpisane vsem katastrofalnim občinam v okraju Sežana. — Opozarja nas na te velike doklade in pravi, da ne bo v prihodnje več zadoščala ta doklada. Zato priporoča šolski svet kolikor moč štediti in naj šolska vodstva pazijo na red in snago v šolskih prostorih in da se da vsaka malenkost na šolskem posloju popraviti. — Tudi naj se gleda na opravo in učila, da se po nepotrebnem ne uničujejo. — Pazi naj se na temeljito snaženje peči, štedilnikov in dimnikov. Ako ne izvrši dimnikar svoje dolžnosti, mu ni treba dela potrditi.

Splošni vestnik.

„Slovenec“ dela reklamo za družbo sv. Cirila in Metoda s svojo „Cirilmetodarijo“. Omizje pri „Belem volku“ v Ljubljani je vplačalo 3. pokroviteljsko družbo zaradi „Slovenčevega nesramnega napada“. — G. Gregor Pikel iz Postojne je poslal družbi 23 K naročnine na „Slovenca“, ker ga ni hotel več sprejeti zaradi nesramnega članka „Cirilmetodarije“. — G. F. J., nadučitelj, je poslal 5 K, v pohleven odgovor slovenskemu Efialtu. Bog odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo. — G. Lavoslav Bučar v Kostanjevici je nabral, oziroma sam daroval K 10 kot odgovor na nesramni napad v „Slovenca“ dne 7. II. t. l. za našo dično družbo, ki je edina šolska narodna organizacija na Slovenskem. — Družbi prihajajo pozivi, naj založi narodni kolek „7./2. 1910“. Živeli, zavedni rodoljubi!

Rabljene poštno znamke dobivajo v družbi sv. Cirila in Metoda vedno več prijateljev: takih, ki jih darujejo in takih, ki jih kupujejo. Nekateri teh pošiljatev so naravnost dokument strogo rednega darovalca, ker so čuda lepo sortirane. Sicer nimamo navade, da bi te vrste darove, oziroma darovalce redno in imenoma izkazovali, prav mnogim bi to tudi všeč ne bilo, omeniti pa moramo zahvalno g. Fr. Petana, kontorista v Ljubljani, ki je daroval družbi cel svoj album znamk. Hvala!

Slovenec v Ameriki so po tajniku I. Ciril Metodove podružnice v Novem Jorku, g. Ivanu Zupanu, že zopet poslali naši družbi K 400, ki jih je spremljalo pismo ognjevitro rodoljubno. Od dne 4. julija 1909 so že poslali naši rojaki iz Amerike K 800 naši družbi, ustanovili so podružnic 20, ki štejejo članov čez 900, število pa se vsaj to leto podvoji. Dragim rodoljubom v Ameriki iskrene Ciril-Methodove pozdrave in zahvalo. — Družba sv. C. in M. je bila navajena šteti naprej, da se preje paralizira Roseggerjev nevarni naskok, štejemo sedaj tudi od tisoč nazaj. Neimenovan rodoljub na Štajerskem si je namreč prilastil št.-vilke 991—1000 inkl., prijavi se za te številke za C. M. brambovca. Častitemu rodoljubu 2000kratna hvala!

Usposobljenostne preizkušnje za obč. ljudske in za meščanske šole se prično pri izpraševalni komisiji v Ljubljani v petek dne 15. aprila 1910 ob 8. uri na učiteljsku. Pravilno opremljene prošnje za pripust k usposobljenostni preizkušnji je po predpisnem službenem potu pravočasno vložiti tako, da bodo do 9. aprila v rokah izpraševalne komisije.

C. učiteljstvu se najtopleje priporoča novoustanovljena trdka Premrl & Jančar, Dunajska cesta št. 20, ki izdeluje vsakovrstne barve za šolsko uporabo.

Zahajajte samo v lokale, kjer imajo na razpolago naš list!

Listnica uredništva.

Literarno zgodovino narodnega gospodarstva nadaljujemo prihodnjilj, ker se nam je danes nabralo preveč drugega gradiva. — Tržačanka: Vaš članek o možitvi tržaških učiteljev pričobimo prihodnjilj. Danes smo objavili članek o istem vprašanju izpod drugega peresa.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 562. Kranjsko. 102 1—1
Na štiritrazredni ljudski šoli v Dolenji vasi pri Ribnici razpisuje se četrto učno mesto s postavnimi prejemki in stalno nameščenju.
Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščenji, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.
Pravilno opremljene prošnje naj se službenim potom tuuradno predložijo do 20. marca 1910. l.
C. kr. okrajni šolski svet v Kočevju, dne 12. februarja 1910.

Št. 256. 101 1—1
Na enorazredni ljudski šoli na Škaručni je oddati učno in voditeljsko mesto z zakonitimi prejemki in stalno nameščenju.
Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 10. marca 1910.
Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščenji, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.
C. kr. okrajni šolski svet v Kamniku, dne 1. februarja 1910.

Št. 204. 100 1—1

Na dvorazredni ljudski šoli v Doli je oddati učno mesto z zakonitimi prejemki in stalno nameščenju.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 10. marca 1910.

Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščenji, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Kamniku, dne 1. februarja 1910.

Srečen vse žive dni,
Vsaka mu jed diši,
Nikdar bolan:
Kdor vživa

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost liter K 2-40
Kabinetna kakovost . . . 4-80
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Poslano*).

V dopisu „Častitamo sebi in Sloveskariji“ se me prijemlje v treh točkah. — Dopisnika pozivljam, da mi pod pričami dokaže:

1.) Kdaj in kje sem se ustavljal svojemu nadučitelju?

2.) Kdaj in kje sem se vedel arogantno in sirovo vpricho ljudstva napram njemu?

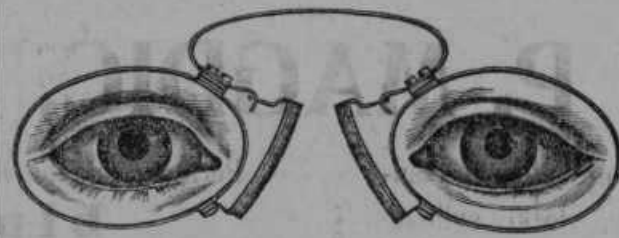
3.) Kdaj in kje sem prišel z grozno: „Le pazite se, jaz imam Jakliča, Jegliča in Smrdela za seboj!“

Vse tri točke so podlo obrekovanje. Dokler mi dopisnik na gori navedena vprašanja ne odgovori in ne dokaže resnice, ostane mu na čelu pečat lažnjivosti. Tudi naj pride s polnim imenom, bojazljivec, in naj se ne skriva za urednikov hrbet. Potem se bova učila dostojnosti, a zamenjala bođeva vlogi. Anonimniku pa ne bom odgovarjal dalje.

V Domžalah, 15. februarja 1910.

103—1 Fran Kuhar, učitelj.

* Za vsebino je uredništvo le toliko odgovorno, kolikor to zahteva zakon.

Naznanilo!

Tvrđka Ivančič & Kurinčič vljudno naznanja vsem svojim cenjenim odjemalcem v mestu in na deželi, da je

preselila svojo manufakturno trgovino iz Nadškofijske ulice št. 5 v Gosposko ulico št. 11 (Via G. Carduci).

Pri tej priliki vljudno naznanja slavnemu občinstvu, da sva povečala svojo trgovino s tem, da sva vpeljala razno modno blago. — Cene nizke, blago prve vrste, potrežba strogo slovanika. — Priporočava se za nadaljno naklonjenost in obila naročila. Z odličnim spoštovanjem

Ivančič & Kurinčič manufakturna in modna trgovina Gorica — Gosposka ulica št. 11.

Važno!

Pri nakupu oblačilnega blaga za dame in gospode navadno do najfinejšega izvolite se ozirati na priporočljivo narodno manufakturno trgovino

Hedžet & Koritnik

Tekališče Verdijevo in Šolska ulica v Gorici.

Ravnokar došlo najnovejše modno blago za spomladansko sezijo.

Vzorci na zahtevo poštne prosti.

Peter Cotič

čevljarski mojster,

Gorica, v Raštelju 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke.

Sprejemam naročila tudi z dežele in jih pošiljam po pošti.

Cene zmerne — delo lično.

Knjigarna

L. Schwentner

Ljubljana, Prešernova ulica 3

priloga nastopne novosti:

Aškerc A.: Akropolis in piramide. Poetični sprehodi po Orientu. — Broširano K 3,—, eleg. vez. K 4-50. 30—23

Cankar Ivan: Za krilcem. Obsega 13 novel in črtice z epilogom. — Broširano K 3,—, eleg. vez. K 4-50.

Levstik Vladimir: Obsojenec. Vsebinska: Nenormalni piščanec. Razmišljeni Vid. Mlada Breda in slepec. Rikard Malloprou. Broš. K 2-50, eleg. vez. K 3-50.

Milčinski Fran: Igračke. Črtice in podlistki. Broš. 2 K, el. vez. 3 K. Murnik Bado: Jari junaki. Humoreske. Br. K 2-50, el. vez. K 3-50.

Ne zabite

„Učiteljskega konvikta!“

Prvi slovenski izprašani optik in strokovnjak

Dragotin Jurman

Ljubljana, Šelenburgova ul. 2.